

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **DUMAT soukromý podnik, v.o.s.**, Čsl. Letců 1677/17, Přerov, zastoupené advokátkou JUDr. Miroslavou Kočárovou, Moravcova 259/9, Kroměříž, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, Těšnov 65/17, Praha 1, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) město Lipník nad Bečvou**, T. G. Masaryka 89, Lipník nad Bečvou, **II) PRECHEZA a.s.**, nábreží Dr. Edvarda Beneše 1170/24, Přerov, zastoupené advokátem Mgr. Pavlem Piňosem, Kramářova 3379, Přerov, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 1. 2020, čj. 50304/2019-MZE-15111, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 20. 4. 2021, čj. 65 A 20/2020-51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků ani osoby zúčastněné na řízení **nemají** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Krajský úřad Olomouckého kraje obdržel dne 3. 11. 2017 žádost Povodí Moravy, s. p., o schválení manipulačního řádu pro jez Osek na řece Bečvě. Součástí podání byla i žádost, aby ve věci rozhodoval krajský úřad namísto věcně příslušného Městského úřadu Lipník nad Bečvou, a to z důvodu složitosti a komplexnosti věci a dotčení subjektů mimo správní obvod obce s rozšířenou působností Lipník nad Bečvou. Krajský úřad žádosti o atrahování věcné příslušnosti vyhověl a manipulační řád schválil. Žalobkyně napadla rozhodnutí krajského úřadu odvoláním, které žalovaný zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobkyně bránila žalobou u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci. Žalobkyně napadla postup krajského úřadu, který věc převzal od městského úřadu. Dále namítla porušení § 50 správního řádu spočívající v odmítnutí námitek, které uplatnila před městským úřadem v původním řízení v letech 2015–2017. Krajský úřad podle žalobkyně pochybil i v tom, že nepřipustil důkazy, které žalobkyně navrhla. Žalobkyně rovněž označila napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Krajský soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou a žalobu zamítl.

II. Kasační stížnost žalobkyně a vyjádření žalovaného

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) v kasační stížnosti uvedla, že z § 115 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, plyne, že jde o komplexní úpravu vodoprávního řízení, která vylučuje použití atrakce. Rozhodoval tedy orgán, který k tomu neměl pravomoc, a rozhodnutí jsou tak nicotná. I kdyby bylo možné použít § 131 odst. 1 správního řádu, žalovaný rozhodnutí o splnění podmínek pro atrakci řádně neodůvodnil.

[4] Podle stěžovatelky předcházející řízení navazuje a fakticky tvoří jedno řízení s řízením před krajským úřadem, neboť jeho předmět a účastníci jsou totožní. Účastníkům řízení bylo odňato právo na spravedlivý proces, protože správní orgány nepřihlížely k jejich námitkám a připomínkám k manipulačnímu řádu, které uplatnili v řízení před městským úřadem. Jelikož krajský úřad nenařídil ústní jednání ani nepřipojil spis městského úřadu, který obsahoval stanoviska a připomínky jednotlivých účastníků, stejně jako konkrétní podobu manipulačního řádu sjednaného účastníky, porušil zásadu materiální pravdy a § 50 správního řádu. Stěžovatelka dodala, že snížení průtoku má vliv na snížení výkonu malé vodní elektrárny, které provozuje na vodním toku Strhanec.

[5] Stěžovatelka nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že se správní orgány řádně vypořádaly s předloženými znaleckými posudky. Blíže se pak věnuje jejich obsahu. K tvrzení soudu, že znalecký posudek (resp. posouzení hydroenergetického potenciálu vodního toku Strhanec od společnosti ŠINDLAR s. r. o.) byl předložen až po koncentraci řízení, stěžovatelka uvedla, že v tomto případě byla koncentrace řízení prolomena. Znalecký posudek svědčí o nezákonnosti a nesprávnosti napadeného rozhodnutí, které porušuje veřejný zájem (§ 89 odst. 2 správního řádu). Stěžovatelka odkázala také na § 50 odst. 3 správního řádu, podle něž je správní orgán povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu, čímž je oslabena zásada koncentrace řízení. Z těchto důvodů nejde o opožděný důkazní návrh.

[6] Napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, protože krajský soud neodůvodnil svůj závěr, že se správní orgány vypořádaly se znaleckým posudkem Ing. Oldřicha Kretka. Rozsudek je nepřezkoumatelný rovněž kvůli rozporu mezi závěry znaleckého posudku a závěry žalovaného.

[7] Stěžovatelka dále namítla, že správní orgány rozhodly v rozporu s vyjádřením Správy chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví a zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Krajský soud opomněl vyhodnotit postup správních orgánů z hlediska dodržování tohoto zákona a považoval jejich rozhodnutí za zákonná.

Nezákonnost postupu správních orgánů stěžovatelka spatřuje rovněž v porušení zásady rovnosti stran a nestrannosti ve smyslu § 7 správního řádu. Ačkoliv se jedná o složitou otázku, proběhlo vodoprávní řízení o schválení manipulačního řádu pouze formálně, a to vydáním vyhlášky o převzetí věci, oznámením o pokračování řízení, sdělením o seznámení se se spisem a vydání rozhodnutí, jímž byl manipulační řád schválen.

[8] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s napadeným rozsudkem.

[9] Osoby zúčastněné na řízení se ke kasační stížnosti nevyjádřily.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Předmětem sporu jsou otázky procesní povahy, které souvisejí s řízením o schvalování manipulačního řádu vodního díla. NSS pro úplnost dodává, že u městského úřadu probíhalo vodoprávní řízení o žádosti Povodí Moravy již v roce 2015. Městský úřad manipulační řád neschválil. Rozhodnutí městského úřadu krajský úřad zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. To ale neproběhlo, protože Povodí Moravy vzalo původní žádost zpět a o schválení manipulačního plánu v obdobném znění požádalo krajský úřad. Ve věci posléze rozhodoval krajský úřad a žalovaný.

[12] NSS se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Stěžovatelka spatřuje nepřezkoumatelnost v souvislosti s vypořádáním námítky týkající se znaleckých posudků. K otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí odkazuje NSS např. na své rozsudky ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74, nebo ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS. Krajský soud vysvětlil, z jakých důvodů byly důkazní návrhy skutečně opožděné a proč se jimi tedy žalovaný nemohl věcně zabývat (zejm. body 26–27 napadeného rozsudku). NSS tedy námitce nepřezkoumatelnosti nepřisvědčil. Napadený rozsudek je přezkoumatelný, pečlivě a srozumitelně odůvodněný.

[13] Další kasační námitka se týká atrakce. Podle stěžovatelky § 115 vodního zákona vylučuje použití atrakce. V každém případě podle ní nebyly splněny podmínky pro postup podle § 131 odst. 1 správního řádu.

[14] Podle § 115 odst. 19 věty první vodního zákona *zasahuje-li vodní dílo nebo činnost do správních obvodů několika vodoprávních úřadů, je k řízení příslušný ten vodoprávní úřad, v jehož správním obvodu leží rozhodující část tohoto vodního díla nebo v jehož správním obvodu se má vykonat rozhodující část činnosti.*

[15] Podle § 131 odst. 1 písm. c) správního řádu *nadřízený správní orgán může na podnět příslušného správního orgánu nebo na požádání účastníka věc usnesením převzít místo podřízeného správního orgánu a rozhodnout jako správní orgán nižšího stupně u věci, u níž lze mít důvodně za to, že výrazně ovlivní právní poměry účastníků ve správních obvodech více podřízených správních orgánů.*

[16] Zatímco § 115 odst. 19 vodního zákona stanoví, který vodoprávní úřad je místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci za situace, kdy vodní dílo zasahuje do správních obvodů několika vodoprávních úřadů, § 131 odst. 1 správního řádu upravuje situace, za nichž může nadřízený správní orgán na podnět příslušného správního orgánu nebo na požádání účastníka věc usnesením převzít místo podřízeného správního orgánu a rozhodnout jako správní orgán nižšího stupně. NSS souhlasí s krajským soudem v tom, že předmět úpravy obou zmíněných ustanovení je odlišný, a proto vůči sobě nejsou ve vztahu speciality. Jelikož vodní zákon neobsahuje speciální úpravu atrakce, nic nebrání postupu podle § 131 odst. 1 písm. c) správního řádu. V tomto ohledu stanoví omezení pouze § 131 odst. 3 správního řádu, podle něhož nelze atrakci užít v případě rozhodování orgánů územních samosprávních celků při výkonu jejich samostatné působnosti. O takový případ se v posuzované věci zjevně nejedná. Atrakce rovněž nesmí být svévolná nebo poškozovat práva účastníků řízení a pro její uskutečnění musí být splněny zákonem stanovené podmínky (rozsudek NSS ze dne 7. 7. 2016, čj. 10 As 128/2015-46).

[17] Ohledně podmínek pro užití atrakce a odůvodnění krajského úřadu pro užití tohoto postupu žalovaný uvedl, že manipulace s vodou na jezu Osek představuje soubor komplexních činností, které mohou ovlivnit práva velkého množství osob ve správním obvodu dvou vodoprávních úřadů. Toto poměrně stručné odůvodnění je ale třeba vykládat ve spojení s odůvodněním rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o atrahování věci (rozsudek NSS ze dne 31. 10. 2014, čj. 6 As 161/2013-25). V něm krajský úřad podrobněji popsal, že manipulacemi na jezu je zajišťován běžný průtok do náhonu Strhanec, jímž je voda přiváděna řadě odběratelů, a uvedl výčet katastrálních území, kterými protéká stejnojmenný vodní tok. NSS má za to, že ve věci byla splněna podmínka § 131 odst. 1 písm. c) správního řádu. Bylo tedy možné důvodně předpokládat, že rozhodovaná věc výrazně ovlivní právní poměry účastníků ve správních obvodech více podřízených správních orgánů.

[18] Stěžovatelka dále spatřuje pochybení v tom, že podklady z řízení vedeného před městským úřadem (tj. o první žádosti, kterou Povodí Moravy následně vzalo zpět) nebyly použity, resp. v případě původního správního spisu nebyly připojeny ke správnímu spisu v tomto řízení. NSS se neztotožňuje s názorem, že jde o pokračování řízení vedeného u městského úřadu. Řízení o schválení manipulačního řádu vodního díla je řízením o žádosti. Vezme-li žadatel svou žádost zpět, vodoprávní úřad řízení zastaví. Řízení o nové žádosti, byť obsahově shodné, není pokračováním původního řízení, nýbrž řízením novým. V tomto řízení – stejně jako v jakémkoli jiném – je vodoprávní úřad povinen náležitě zjistit skutkový stav, obstarat odpovídající podklady pro vydání rozhodnutí a umožnit účastníkům, aby uplatnili svá procesní práva. Správní orgán k tomuto účelu může využít podklady obsažené v původním spisu jako skutečnosti mu známé z úřední činnosti (§ 50 odst. 1 správního řádu). Správní řád mu ovšem neukládá povinnost připojit správní spis z řízení o původní žádosti.

[19] Stejně tak námitka týkající se nenařízení ústního jednání není důvodná. Krajský soud správně odkázal na § 115 odst. 8 vodního zákona, podle nějž může správní orgán od ústního jednání upustit, přičemž ani postup podle § 131 odst. 1 písm. c) správního řádu nařízení ústního jednání nevyžaduje.

[20] Ve zbytku kasační stížnosti stěžovatelka obsáhle argumentuje s odkazem na znalecké posudky. Podle stěžovatelky navržené důkazní prostředky svědčí o tom, že napadené rozhodnutí porušuje veřejný zájem. Žalovaný proto měl přezkoumat nejen zákonnost, ale také správnost napadeného rozhodnutí v plném rozsahu, tj. bez ohledu na rozsah námitek obsažených v odvolání. Jak NSS konstatoval již výše, stěžovatelka učinila návrhy na provedení dokazování těmito posouzeními opožděně, a správní orgány ani krajský soud se jimi proto v souladu se zásadou koncentrace řízení po věcné stránce nevěnovaly. Z tohoto důvodu se jejich obsahem nemůže zabývat ani NSS. Námitku týkající se možného porušení veřejného zájmu, které by umožnilo přezkum napadeného rozhodnutí nad rámec nesprávnosti vytýkané mu v odvolání, stěžovatelka navíc neuplatnila v řízení před krajským soudem, ač tak učinit mohla. Jde tedy o nepřípustnou kasační námitku ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Totéž platí pro námitku tvrzeného rozporu napadeného rozhodnutí s vyjádřením Správy chráněné krajinné oblasti Litovelské Pomoraví a se zákonem o ochraně přírody a krajiny.

IV. Závěr a náklady řízení

[21] S ohledem na výše uvedené NSS zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[22] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Osobám zúčastněným na řízení soud žádnou povinnost neuložil, nemají proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. listopadu 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu